

Економічна ефективність використання земельних угідь вимірюється вартісними та натуральними показниками. До натуральних показників відносять: урожайність сільськогосподарських культур; виробництво окремих видів тваринницької продукції на 100 га відповідних земельних угідь (продукцію скотарства і вівчарства розраховують на 100 га сільськогосподарських угідь, свинарства – на ріллю, птахівництва – на площу зернових). До вартісних показників відносять: виробництво валової продукції в постійних цінах 2010 року, виробництво товарної (реалізованої) продукції в поточних цінах реалізації, чистої продукції і прибутку з розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь, де натуральні показники характеризують продуктивність тільки певної частини сільськогосподарських угідь, а вартісні – всієї площі сільськогосподарських угідь [1].

Таким чином, ефективність використання земельних угідь – це комплексний процес, що базується на результатах після аналізу багатьох чинників та показників, що супроводжують процес обробки землі. Різноманітні чинники та їх вплив зумовлюють різні бачення вчених, по оцінці ефективності використання земельних угідь. Варто підкреслити, що саме поняття «ефективність» також може носити різний відтінок: екологічний, економічний, соціальний, тощо.

Для ефективного використання земельних угідь рекомендується впроваджувати концепцію поліпшення родючості ґрунтів; посилення концентрації та інтенсифікації виробництва, виробничо-галузева структура виробництва, державне регулювання останнього й реалізації продукції та підтримка виробників.

Джерела та література

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник. Київ: КНЕУ. 2013. 779 с.
2. Гунченко О. В. Теоретико-методичні аспекти оцінки економічної ефективності використання земель сільськогосподарських підприємств. *Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва*. 2011. С. 1–8.
3. Дорош Й. Напрями удосконалення екологічної політики в галузі земельних відносин. *Земле-впорядний вісник*. 2012. № 2. С. 28–34.
4. Кошкалда І. В. Ефективність використання сільськогосподарських земель у контексті сучасного господарювання. *АгроІнКом*. 2011. № 10. С. 38–43.
5. Макарова В. В. Ефективність використання земельних угідь с.-г. підприємствами. *Економічний простір: зб. наук. пр.* 2011. № 52/1. С. 284–290.
6. Семенда О. В. Оцінка ефективності використання земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах. *Український національний аграрний університет садівництва*. 2007. С. 1–10.

Войтович В. – студент групи ФіК 52

Науковий керівник: д. е. н., проф.

О. Макара

Волинський національний
університет ім. Лесі Українки

Сутність системи фінансового ризик-менеджменту

Система фінансового ризик-менеджменту забезпечує підприємству конкурентні переваги та адаптується до конкретних процесів підприємства, цілей та стратегій. Це дає змогу вдосконалити процеси прийняття рішень по підприємству в цілому.

Документ COSO Enterprise Risk Management – Integrated framework [1] є системним методичним підходом до ризик-менеджменту підприємств (надалі – COSO ERM), в якому система об'єднує вісім ризик-компонент управління, чотири цілі (рівня) ризик-менеджменту. Для комплексного розуміння досліджуваної системи розглянемо зазначені складові більш детально.

Ризик-компоненти управління визначаються в порядку їх вагомості для цілей ефективного процесу ризик-менеджменту на підприємствах і включають:

- 1) внутрішнє середовище підприємства;
- 2) визначення цілей;
- 3) ідентифікація ризикових подій;
- 4) оцінювання ризику;
- 5) реакція на ризик;
- 6) контроль;
- 7) інформація і комунікація;
- 8) моніторинг.

Система, запропонована COSO ERM, визначає наступні чотири цілі (рівня) управління ризиками на підприємствах: стратегія, операційне управління, звітність і відповідність регулятивним нормам.

1) стратегічний компонент – завдяки якому цілі найвищого рівня відповідають і підтримують місію діяльності підприємства;

2) операційний компонент – завдяки якому підприємство використовує ефективно свої ресурси;

3) компонент звітності – завдяки якому звітність підприємства надійна, змістовна, своєчасна та періодична;

4) компонент відповідності – завдяки якому система ризик-менеджменту на підприємстві забезпечує відповідність характеристик діяльності суб'єкта господарювання вимогам діючого законодавства та регулятивних нормативів.

Отже, розробка COSO ERM – є важливим документом, який визначає основні принципи і положення комплексного процесу управління ризиками на підприємствах. На противагу поширеній практиці фрагментарного застосування ризик-менеджменту, що не дає змоги дослідити та проаналізувати взаємодію та взаємозв'язок ризиків підприємств, система COSO ERM, в поєднанні з існуючими системами управління, дозволить топ-менеджменту, операційним та ризик-менеджерам зрозуміти, ідентифікувати, проаналізувати та визначити числові характеристики ризиків, з якими стикається підприємство.

Джерела та література

1. COSO Enterprise Risk Management – Integrated framework. URL: <http://www.coso.org/>

Гайдабура О. – студент

Науковий керівник: к. е. н., доц.

І. Ховрак

Кременчуцький національний
університет імені Михайла

Остроградського

м. Кременчук, Україна

Світовий досвід підтримки розвитку бізнесу шляхом створення умов для банківського кредитування

Сучасному етапу розвитку банківського кредитування притаманна низка проблем, що перешкоджають підтримці розвитку бізнесу, а саме: нестабільність зовнішнього середовища, організаційно-правові проблеми розвитку банківського сектору, матеріально-фінансові проблеми банківських установ, а також проблеми, пов'язані з недостовірністю та неповнотою